

## ZPRÁVA EVALUAČNÍHO PANELU

## Státní oblastní archiv v Praze

## MODUL 3 – Společenská relevance

## Klastr 3.1 - Společenská relevance/společenský přínos hodnocené organizace

Kritérium	Název kritéria	Hodnocení
3.1	Obecná sebereflexe společenského přínosu VaVal z hlediska mise hodnocené organizace	9

## Hodnocení klastru 3.1 evaluačním panelem

Činnost Státního oblastního archivu v Praze (SOA) se zaměřuje na výběr, zpracování, uchování a zpřístupňování archiválií jako součásti národního kulturního dědictví a zároveň zdroje významných informací, důležitých pro stát i společnost z hlediska informační a právní relevance, bezpečnosti a kulturních hodnot. Uvedené funkce SOA Praha rozvíjel a podporoval v uplynulém období také odpovídající výzkum.

Výzkum SOA Praha se zaměřil především na archivnictví a pomocné vědy historické, regionální dějiny (v souladu s ustanovením zákona č. 499/2004 Sb. v platném znění) v kombinaci s výzkumem moderní historie, dále na bezpečné nakládání s informačním obsahem archiválií včetně ochrany osobních dat nebo na digitalizaci, zpřístupňování a dlouhodobé uchování bezpečnostních kopií.

Odborným přístupem k uvedeným oblastem SOA Praha plní své poslání výzkumné infrastruktury pro další výzkumné organizace, s nimiž na poli výzkumu spolupracuje. SOA Praha rovněž vybírá, uchovává, zpracovává a zpřístupňuje archiválie jako primární historické prameny a tím ovlivňuje možnost výběru a studia konkrétních badatelských témat.

Společenský přínos hodnocené organizace je předurčen její misí, vycházející se záměru zřizovatele. Jde o jedno ze základních pracovišť pro uchovávání historických pramenů, v této roli nezastupitelné. SOA je komplexně hodnocen poprvé.

## Doporučení evaluačního panelu ke klastru 3.1

- Pokračovat ve zvoleném směru.

## Klastr 3.2 – Projekty a výsledky aplikovaného výzkumu

Kritérium	Název kritéria	Hodnocení
3.2	Projekty aplikovaného výzkumu	4
3.3	Významné výsledky aplikovaného výzkumu	7

## Hodnocení klastru 3.2 evaluačním panelem

VO uvádí prozatím pouze tři projekty, do jejichž řešení se v hodnoceném období zapojila. První z nich „Analýza zpracování osobních údajů v archiváliích“ byl zpracován přímo v rámci Programu bezpečnostního výzkumu České republiky v letech 2015–2022 (BV III/1 – VS). VO byla jeho hlavním řešitelem (spoluřešitelem byl NA). V obou dalších uváděných projektech vystupovala VO jako spoluřešitel (projekty byly podpořeny TAČR a projektem NAKI).

Kvalitní a početné výstupy vznikly z projektu BV VI20192022125, kde SOA byl hlavním řešitelským pracovištěm. V letošním roce končí projekt TAČR. Kód: TL03000264, SOA je v roli spoluřešitele, je zde schopnost produktivní kooperace s VŠ (ČVUT) a AV ČR. Jako spoluřešitel figuruje SOA i v letos zahájeném projektu NAKI III, Kód: DH23P03OVV045, kde spolupracuje s VÚGTK. Všechny uvedené projekty dokládají potenciál SOA při spolupráci s vysokými školami, ústavy AV ČR i specializovanými výzkumnými pracovišti.

SOA dosáhl dobrých výsledků v oblasti tvorby metodik, zvláště pokud jde o nakládání s osobními údaji (více výstupů), a o práci s fondy, které spadají typicky do kompetence SOA (školy, okresní úřady, průmyslové podniky), podílel se i na širěji koncipovaných úkolech (Základní pravidla pro pořádání archiválií).

Projekty a záměry jsou dobře a reálně nastartovány, odpovídají 1. etapě zapojení instituce do systému VaVai. Prezentované výsledky naznačují úspěšný start této VVI, stanovené cíle jsou plněny.

#### Doporučení evaluačního panelu ke klastru 3.2

- Rozvíjet dále spolupráci s vysokými školami a ústavy AV ČR při společném řešení projektů
- Pokračovat ve stávající činnosti.
- V rámci možností VO se i nadále zapojovat do projektů s celonárodní působností.

#### Klastr 3.3 – Transfer technologií a spolupráce s uživateli výsledků

Kritérium	Název kritéria	Hodnocení
3.4	Systém a podpora transferu technologií a ochrany duševního vlastnictví	2
3.5	Interakce hodnocené organizace s uživateli výsledků	8

#### Hodnocení klastru 3.3 evaluačním panelem

Transfer technologií je v archivním prostředí nutno chápat především jako šíření zjištěných výsledků a metod s aplikačními dosahy. Mezi nimi vynikají zejména vyvíjené metodologické postupy práce zaměřující se na správu a zpřístupnění archiválií, potažmo dokumentů v nejširším slova smyslu. Výstupy určené pro archivní prostředí jsou implementovány přímo formou pokynů, školení ad. Součástí praxe zpracovávání, zpřístupnění archivních souborů a výsledků vědecké práce zaměstnanců v SOA Praha jsou odborná školení vedená pracovníky z oddělení metodologie, či pozvanými odborníky. Nejedná se o systémový přístup, probíhá jen na základě spolupráce v rámci projektů a spoluřešitelů.

Uživatelé výsledků SOA představují velmi široké a různorodé spektrum. V rámci svých možností hodnocená VO spolupracuje při nejmenším ve třech směrech – informace předává

v rámci svých „úředních povinností“ z pozice služebního úřadu, dále vůči badatelské veřejnosti v nejširším slova smyslu (od náhodných zájemců o studium až po výzkumné pracovníky) a v neposlední řadě také v rámci své vědecko-výzkumné činnosti prováděné ve spolupráci s partnerskými subjekty. S ohledem na dosud nízký počet řešených projektů nejde dosud o systémový přístup, jde spíše o snahu zavedení dobré praxe.

#### Doporučení evaluačního panelu ke klastru 3.3

- Pokračovat ve stávající praxi.
- Komunikovat toto se zřizovatelem, což ale zřejmě probíhá.

#### Klastr 3.4 – Spolupráce s výzkumným a podnikatelským prostředím

Kritérium	Název kritéria	Hodnocení
3.6	Interakce hodnocené organizace s výzkumným sektorem	8
3.7	Interakce hodnocené organizace s podnikovým sektorem	5

#### Hodnocení klastru 3.4 evaluačním panelem

SOA Praha spolupracuje s výzkumným sektorem na mnoha úrovních. Jedná se o spolupráci na výzkumných projektech, pořádání odborných konferencí, workshopů a seminářů, přípravu odborných monografií a certifikovaných metodik, vydávání odborných časopisů, účast na vysokoškolském vzdělávání studentů, pořádání výstav a dalších akcí pro veřejnost. SOA prokázal v uplynulém období schopnost spolupracovat s vysokými školami i s výzkumnými ústavami; postupoval přitom aktivně, vyhledával partnery pro projekty a pořádání vědeckých zasedání, stejně jako autory a recenzenty příspěvků do publikací SOA.

Je třeba přihlédnout ke specifickým podmínkám regionálního archivu, který může svou limitovanou vědecko-výzkumnou kapacitu nabídnout pouze v adekvátní míře. Prezentované výsledky jsou však do budoucna slibné. Zaměřují se na praktické archivní činnosti, zpracování archiválií jak analogových, tak digitálních.

SOA Praha spolupracuje s podnikovým sektorem při různých příležitostech. Provádí výběr archiválií ve skartačním řízení i mimo skartační řízení z dokumentů podniků na území středních Čech, generující historické prameny pro budoucí výzkum. V rámci tzv. předarchivní péče poskytuje konzultace a metodické vedení v oblasti péče o dokumenty a plnění povinností dle archivního zákona státním podnikům. Výzkumná spolupráce s podnikovým sektorem je realizována velmi omezeně.

#### Doporučení evaluačního panelu ke klastru 3.4

- Pokračovat ve stávající praxi, podporovat co nejširší okruh zaměstnanců v účasti na spolupráci.
- Posilovat spolupráci s podnikovým sektorem i v oblasti výzkumu.

#### Klastr 3.5 – Uznání uživatelskou a výzkumnou komunitou

Kritérium	Název kritéria	Hodnocení
3.8	Nejvýznamnější individuální ocenění za VaVal	1
3.9	Uznání národní i mezinárodní komunitou v oblasti VaVal	4

**Hodnocení klastru 3.5 evaluačním panelem**

SOA uvádí jediný příklad ocenění. Zajisté úspěšná disertační práce ilustruje možnosti individuálních vědecko-výzkumných výstupů pracovníků. Jistě snese hodnocení v národním srovnání, jako celek ale hodnocení za VO vyznívá spíše problematičtěji.

V případě přednáškových aktivit lze hodnotit úroveň standardní až vynikající. Avšak jinak je tomu v případě dalších oblastí, tedy v případě účasti v edičních radách mezinárodních vědeckých časopisů a členství ve volených odborných společnostech.

Limitem na tomto poli je samozřejmě „regionální vymezení“ archivu. Věnovat se některým tématům s mezinárodním přesahem (myšleno v oblasti archivní teorie, nikoli obecné historie) tak mnohdy znamená citelnou rezignaci na danou „pracovní náplň“ zaměstnance a úřední povinnosti, a je na posouzení vedení archivu, zda je taková cesta dlouhodobě udržitelná za daných personálních a dalších možností.

**Doporučení evaluačního panelu ke klastru 3.5**

- Vytvářet co největší prostor zaměstnancům pro využití jejich odborných aktivit.
- Vyšší aktivita v této oblasti, žádoucí by do budoucna bylo ocenění projektů „celoarchivních“.
- Vyšší aktivita v hledání možností v oblasti mezinárodní spolupráce.

**Klastr 3.6 – Společenské dopady a popularizace VaVal**

Kritérium	Název kritéria	Hodnocení
3.10	Diseminace výsledků výzkumné činnosti	8
3.11	Aktivity v oblasti popularizace VaVal a komunikace s veřejností	8

**Hodnocení klastru 3.6 evaluačním panelem**

Zásadní prostředky diseminace v SOA Praha v rámci všech výzkumných směrů představují odborné články v recenzovaných periodikách, kapitoly v odborných knihách (případně další nerecenzované články, zprávy a recenze) a dále odborné konference a workshopy, které pořádá nebo spolupořádá SOA Praha nebo na kterých aktivně vystupují se svými příspěvky jednotliví pracovníci organizace.

Ve sledovaném období se SOA Praha pečlivě věnoval popularizaci vědy a výzkumu a komunikaci s laickou veřejností.

Mezi významné aktivity v tomto směru lze zařadit výstavy, přednáškovou činnost a besedy. Jako prostředek komunikace s veřejností osvědčily webové stránky a sociální sítě.

**Doporučení evaluačního panelu ke klastru 3.6**

- Pokračovat ve stávající činnosti, usilovat o uznání kvality publikací (recenzní řízení).
- Výsledky více prezentovat odborné veřejnosti, pokud je to možné.

### Hodnocení modulu 3

Činnost Státního oblastního archivu v Praze (SOA) se zaměřuje na výběr, zpracování, uchování a zpřístupňování archiválií jako součásti národního kulturního dědictví a zároveň zdroje významných informací, důležitých pro stát i společnost z hlediska informační a právní relevance, bezpečnosti a kulturních hodnot. Uvedené funkce SOA Praha rozvíjel a podporoval v uplynulém období také výzkum.

Společenský přínos hodnocené organizace je předurčen její misí, vycházející se záměru zřizovatele. Jde o jedno ze základních pracovišť pro uchovávání historických pramenů, v této roli nezastupitelné. SOA je komplexně hodnocen poprvé.

SOA dosáhl dobrých výsledků v oblasti tvorby metodik, zvláště pokud jde o nakládání s osobními údaji (více výstupů), a o práci s fondy, které spadají typicky do kompetence SOA (školy, okresní úřady, průmyslové podniky), podílel se i na šířeji koncipovaných úkolech (Základní pravidla pro pořádání archiválií).

Projekty a záměry jsou dobře a reálně nastartovány, odpovídají 1. etapě zapojení instituce do systému VaVal. Prezentované výsledky naznačují úspěšný start této VVI, stanovené cíle jsou plněny.

Transfer technologií je v archivním prostředí nutno chápat především jako šíření zjištěných výsledků a metod s aplikačními dosahy. Uživatelé výsledků SOA představují velmi široké a různorodé spektrum. V rámci svých možností hodnocená VO spolupracuje při nejmenším ve třech směrech – informace předává v rámci svých „úředních povinností“ z pozice služebního úřadu, dále vůči badatelské veřejnosti v nejširším slova smyslu (od náhodných zájemců o studium až po výzkumné pracovníky) a v neposlední řadě také v rámci své vědecko-výzkumné činnosti prováděné ve spolupráci s partnerskými subjekty. S ohledem na dosud nízký počet řešených projektů nejde dosud o systémový přístup, jde spíše o snahu zavedení dobré praxe.

SOA prokázal v uplynulém období schopnost spolupracovat s vysokými školami i s výzkumnými ústavami; postupoval přitom aktivně, vyhledával partnery pro projekty a pořádání vědeckých zasedání, stejně jako autory a recenzenty příspěvků do publikací SOA.

Je třeba přihlédnout ke specifickým podmínkám regionálního archivu, který může svou limitovanou vědecko-výzkumnou kapacitu nabídnout pouze v adekvátní míře. Prezentované výsledky jsou však do budoucna slibné.

S podnikovým sektorem SOA Praha spolupracuje při různých příležitostech. Provádí výběr archiválií ve skartačním řízení i mimo skartační řízení z dokumentů podniků na území středních Čech, generující historické prameny pro budoucí výzkum. Výzkumná spolupráce s podnikovým sektorem je realizována velmi omezeně.

SOA uvádí jediný příklad ocenění. Zajisté úspěšná disertační práce ilustruje možnosti individuálních vědecko-výzkumných výstupů pracovníků. Jistě snese hodnocení v národním srovnání, jako celek ale hodnocení za VO vyznívá spíše problematičtěji.

V případě přednáškových aktivit lze hodnotit úroveň standardní až vynikající. Avšak jinak je tomu v případě dalších oblastí, tedy v případě účasti v edičních radách mezinárodních

vědeckých časopisů a členství ve volených odborných společnostech. Limitem na tomto poli je samozřejmě „regionální vymezení“ archivu.

Zásadní prostředky diseminace v SOA Praha v rámci všech výzkumných směrů představují odborné články v recenzovaných periodikách, kapitoly v odborných knihách (případně další nerecenzované články, zprávy a recenze) a dále odborné konference a workshopy, které pořádá nebo spolupořádá SOA Praha nebo na kterých aktivně vystupují se svými příspěvky jednotliví pracovníci organizace. Mezi významné aktivity v tomto směru lze zařadit výstavy, přednáškovou činnost a besedy. Jako prostředek komunikace s veřejností osvědčily webové stránky a sociální sítě.

### Silné stránky modulu 3

- výzkumná organizace ve vztahu ke společenské relevanci dokázala a prokázala schopnost využít postavení správního úřadu v oblasti archivnictví, pomocných věd historických a regionálních dějin a v oblasti vědeckovýzkumných aktivit, výsledky výzkumné činnosti mají reálný dopad do prostředí uživatelů těchto výsledků
- ambice, elán, pracovitost, zaměstnanci s aktivním zájmem o tuto činnost
- zázemí státní instituce, které poskytuje určitou stabilitu pro výzkumnou činnost
- synergie výzkumu s poptávkou v archivní sféře, v oblasti státní správy i nestátních institucí, pokud jde o správu dokumentů, spolupráce s dalšími výzkumnými institucemi, aktivní šíření výsledků, aktivní popularizace

### Slabé stránky modulu 3

- příležitostí pro další rozvoj výzkumné organizace je v oblasti uznání výzkumnou komunitou, kdy účast výzkumných pracovníků výzkumné organizace v edičních radách mezinárodních časopisů a ve volených odborných společnostech je minimální
- malý počet individuálních ocenění zaměstnanců výzkumné organizace
- značné množství nevýzkumných agend v činnosti organizace, s tím spojená velká administrativní zátěž zaměstnanců, a tudíž omezené časové možnosti na výzkum
- poměrně málo zaměstnanců s titulem PhD
- málo mezinárodní spolupráce, zahraničních kontaktů.
- archivu daná „regionálnost“, personální a ekonomické limity (primární je plnění zákonem vymezených „úředních“ funkcí archivu).
- obtížnější hledání témat na mezinárodní výzkum

## Modul 4 – Udržitelnost výzkumné činnosti

## Klastr 4.1 – Organizace, řízení a podpora VaVal

Kritérium	Název kritéria	Hodnocení
4.1	Organizace a řízení VaVal	7
4.2	Vnitřní vyhodnocování a směřování výzkumného programu	4
4.3	Institucionální pravidla využití institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace	5
4.4	Řízení rizik	4

## Hodnocení klastru 4.1 evaluačním panelem

V organizaci a řízení VaVal se v SOA Praha uplatňují obdobné mechanismy jako v dalších odborných a provozních činnostech. Na rozhodování se podílí ředitel archivu, pracovní skupina pro vědu a výzkum a vědecká rada. Pracovní skupina pro vědu a výzkum je poradním orgánem ředitele a zabývá se převážně operativním řízením VVI, vědecká rada archivu je koncipována jako poradní orgán ředitele v oblasti vědy a výzkumu, projednává zejména strategii, koncepci a hodnocení výzkumné a vědecké činnosti archivu. Výše uvedené subjekty jsou zapojeny také do vyhodnocování výzkumného programu.

Návrhy projektů s vědecko-výzkumnou tematikou může podat cestou svého vedoucího každý pracovník archivu. Návrh je projednán v pracovní skupině pro vědu a výzkum. Projektové týmy vznikají ad hoc v rámci plnění konkrétních, úzce vymezených výzkumných úkolů. Jejich složení a činnost odpovídá pravidlům příslušného dotačního programu.

Využívání institucionální podpory pro realizaci vědeckých a výzkumných aktivit spadá do gesce ředitele archivu a pracovní skupiny pro vědu a výzkum. Ta posuzuje předložené návrhy na čerpání z pohledu plnění nastaveného rozvojového rámce organizace v oblasti vědy a výzkumu. Ředitel zprostředkovává vazbu na kmenový rozpočet organizace, z něhož lze případně dofinancovat navržené projekty, příp. podpořit další. Ředitel zároveň dbá, aby institucionální podpora dlouhodobě rozvíjela výzkumnou infrastrukturu instituce.

Řízení rizik plnění výzkumného programu je součástí globálního systému řízení rizik organizace. Proces identifikace, řízení, analýza a hodnocení rizik v SOAP je realizován prostřednictvím interního auditu.

Systém řízení rizik je dále nastaven a aplikován u větších výzkumných projektů, kde je vyžadován pravidly dotačního programu (naposledy projekt BV nebo projekt NAKI III Velkoformátové archiválie).

Vzhledem k velikosti pracoviště je organizace a řízení účelné, podobá se postupům ve srovnatelných institucích. SOA se neodkazuje na žádný předpis (obecně osvědčené či certifikované postupy, vnitřní předpis), organizace vychází ze stanovené služební struktury.

**Doporučení evaluačního panelu ke klastru 4.1**

- Pokračovat ve stávající praxi.
- Fokusovat na výzkum konkrétní pracovníky, dát jim větší prostor a podporu, aby měli méně administrativy a více času na VaV.

**Klastr 4.2 – Výzkumná infrastruktura**

Kritérium	Název kritéria	Hodnocení
4.5	Plánování investic a udržitelnost infrastruktury	8
4.6	Soulad infrastruktury s výzkumným programem	8

**Hodnocení klastru 4.2 evaluačním panelem**

S ohledem na zaměření instituce a nastavený výzkumný program není časté pořizování nákladných přístrojů, zařízení a jejich obnova. Pořízení investičních celků nicméně podléhá přísným vnitroresortním směrnicím, které vycházejí ze zákona (zák. č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek), jehož dopad rozšiřují do oblasti veřejných zakázek tzv. malého rozsahu. Tímto způsobem byl nakoupen např. A1 knižní skener pro potřeby digitalizačního pracoviště archivu, jež je využíván ve výzkumném projektu tzv. bezpečnostní digitalizace sčítacích operátů.

S ohledem na charakter činnosti a omezené finanční zdroje je tak pořizování infrastruktury spíše nahodilé, i když v souladu s výzkumným programem.

**Doporučení evaluačního panelu ke klastru 4.2**

- Zapojit do plánování a pořizování infrastruktury zřizovatele VO.

**Klastr 4.3 – Lidské zdroje a kariéra ve VaVal**

Kritérium	Název kritéria	Hodnocení
4.7	Personální udržitelnost organizace, struktura lidských zdrojů	3
4.8	Mezinárodní aktivity personálu	4
4.9	Komunitní aktivity personálu	8
4.10	Genderová rovnost	4

**Hodnocení klastru 4.3 evaluačním panelem**

V SOA Praha se ve sledovaném období 2017–2022 podílelo na vědě a výzkumu celkem 69 výzkumných pracovníků (v průměru se jedná o 7-9 FTE). V současnosti (k roku 2023) se na vědě a výzkumu podílí celkem 58 výzkumných pracovníků. Z hlediska věkové struktury jsou nejpočetněji (zároveň proporcionálně) zastoupeny pracovníci ve věku 35–44 a 45–54 let. Podstatně méně je pracovníků v rozmezí 25–34 let a 55–64 let. Nejméně početná je věková skupina 65+.



V současnosti pracuje v archivu 9 zaměstnanců s doktorským titulem (Ph.D.), přičemž všichni se zároveň podílejí na vědeckovýzkumné činnosti. Dvě pracovnice jsou postdoktorandky (1 toho času na mateřské). V doktorském studiu pokračují 3 výzkumní pracovníci.

Procento zastoupených žen v celkovém počtu výzkumných pracovníků do roku 2021 narůstalo z původních 35 % (rok 2017) na 41 % (rok 2020). Tehdy došlo k poklesu na 37 %, avšak v loňském roce byl evidován již podíl 42 %.

Systém kariérního růstu výzkumných pracovníků se v SOA v Praze řídí podle ZSS a z něj vycházejících interních předpisů, zejména Služebního řádu (pokyn ředitele č. 8/2022) a Pracovního řádu (pokyn ředitele č. 4/2009). Všechna místa v archivu podléhají systematizaci. Uprázdňovaná služební místa (i v případě vedoucích pozic) jsou obsazována formou výběrového řízení.

Systém hodnocení výzkumných pracovníků se řídí Služebním předpisem 4/2020, kterým se stanoví postup při provádění služebního hodnocení státních zaměstnanců zařazených v SOA Praha.

Posouzení struktury lidských zdrojů při zohlednění ustanovení právních předpisů a interních aktů řízení ukazuje výrazný handicap výzkumné organizace, a tím tedy výraznou slabou stránku pro rozvoj výzkumné organizace, která především vykonává činnosti správního úřadu v oblasti výběru, zpracování, uchování a zpřístupňování archiválií jako součásti národního kulturního dědictví v možnostech vytváření lidských zdrojů v oblasti výzkumu, vývoji a inovacích. Při zohlednění skutečné účasti zaměstnanců, se v rámci svých úvazků reálně věnuje výzkumu pouze 8,6 zaměstnanců. Tento stav má negativní vliv na udržitelnost vědeckovýzkumných aktivit, realizaci výzkumných činností i schopnost získávání účelových finančních prostředků.

Většina plánovaných i neplánovaných zahraničních cest výzkumných pracovníků SOA v Praha má spíše krátkodobý několikadenní charakter. Delší zahraniční pobyty bývají spojené s realizací projektů, kdy cesty kvůli plnění cílů daného projektu vyžadují delší čas strávený v cizině.

Na podkladě dobrovolnické činnosti realizoval svou povinnou praxi na Oddělení využívání archiválií a evidence NAD vysokoškolský student z Northumbria University v Newcastle upon Tyne. V roce 2022 se v SOA Praha účastnila odborné stáže studentka Faculty of Humanities University of Amsterdam.

Aktivit v oblasti mezinárodní spolupráce je ve je relativně málo a jsou spíše nahodilé.

Komunitní aktivity zaměstnanců primárně vycházejí z plnění výzkumných projektů. V oblasti Bezpečnostního výzkumu se kolegové v rámci projektu BV zúčastnili řady workshopů, na nichž sdíleli s odborníky poznatky ke studované problematice osobních údajů v archiváliích. SOA Praha pořádá každoročně nejméně jednu odbornou konferenci na určité historiografické téma

Nedílnou, a přitom významnou složkou mimopracovních aktivit zaměstnanců je popularizační činnost, ať už se jedná o vydávání vědecko-popularizačních článků či publikací nebo pořádání různých akcí typu výstav či přednášek pro veřejnost.

O možnostech sladění rodinného a osobního života státních zaměstnanců s výkonem státní služby informuje služební předpis ředitele SOA č. 14/2019. Kromě možnosti úpravy pracovní doby umožňuje zaměstnancům za dodržení stanovených podmínek například výkon státní služby z jiné místa nebo čerpání neplaceného služebního volna. Všichni pracovníci SOA Praha jsou povinni se řídit Etickým kodexem zaměstnance archivu (Etický kodex zaměstnance Státního oblastního – pokyn ředitele SOA Praha č. 5/2015) vycházejícím z Etického kodexu zaměstnance Ministerstva vnitra. Vztahy mezi podřízenými a nadřízenými a mezi zaměstnanci upravuje Služební řád v článku 2, v němž všeobecně stanovuje rovné zacházení, vzájemný respekt a zákaz diskriminace.

#### Doporučení evaluačního panelu ke klastru 4.3

- Vytvářet v rámci pracovních podmínek prostor pro vědeckou činnost co nejvíce zaměstnancům s odpovídajícím vzděláním, vytvářet podmínky pro doktorské studium zaměstnanců
- Rozšiřovat zahraniční kontakty.
- Pokusit se do budoucna získat nové pracovní pozice a navázat je na přímo financované projekty z externích zdrojů, byť by se jednalo o časově limitovaná (neslužební) místa.
- Možná ještě zvýšit začlenění zahraničních pracovníků do VaV.

#### Klaster 4.4 – Finanční zdroje pro VaV

Kritérium	Název kritéria	Hodnocení
4.11	Struktura finančních zdrojů pro VaV	4
4.12	Podpora získávání zahraničních výzkumných projektů	2

#### Hodnocení klastru 4.4 evaluačním panelem

SOA Praha se věnoval dlouhodobě výzkumným činnostem na poli archivnictví a historie. Do roku 2018, kdy se stal vědeckovýzkumnou institucí, veškerou výzkumnou činnost financoval výhradně z vlastních prostředků plynoucích z běžného rozpočtu. Na konferencích, výstavách i vydávání publikací se často podílel s dalšími odbornými či regionálními institucemi, případně se snažil využít dílčích podpor od měst nebo krajů.

V uplynulém období se archiv podílel na dvou výzkumných projektech financovaných z jiných zdrojů. V roce 2019 začal být výzkum spolufinancován Institucionální podporou, která byla v roce 2019 vyčerpána ve výši 266 480 Kč z celkových nákladů na vědu a výzkum 794 247 Kč. V letech 2019–2022 bylo SOA Praha hlavním řešitelem projektu BV. Součástí běžícího projektu Správa území v prostoru a čase se archiv stal v roce 2020. Projekt je finančně podporovaný agenturou TAČR.

K navázání vědeckých kontaktů a prezentaci výsledků výzkumné činnosti archivu přispívají zahraniční cesty jeho pracovníků za účelem studia dokumentů a literatury, účasti na konferencích, workshopech, pracovních setkání nebo odborných konzultací. Podporována je cizojazyčná publikační a přednášková činnost zaměstnanců archivu, důraz na dostupnost výsledků výzkumu v cizím jazyce.

Financování probíhá přímo z příslušných projektů, jedná-li se o relevantní výzkumnou cestu navazující na vědeckou činnost dle RPVO, je financována z IP. Dohled nad rozdělováním financí má pracovní skupina pro vědu a výzkum, technicky a organizačně na podporu zahraniční spolupráce dohlíží metodik postarchivní péče z Oddělení metodiky.

Posouzení podpory získávání zahraničních výzkumných projektů je silně ovlivněno handicapem v oblasti lidských zdrojů (viz výše). Stav v oblasti lidských zdrojů má vliv na schopnost získávání účelových finančních prostředků. Výzkumná organizace tak mohla v hodnoceném období získat podporu zahraničních výzkumných projektů pouze díky spolupráci s jinou institucí.

#### Doporučení evaluačního panelu ke klastru 4.4

- Zintenzivnit projektovou činnost. Podporovat pracovníky, kteří by mohli získat stipendia nebo se zapojit do projektů.
- Posílit finanční podporu, především více pracovních pozic na VaV.
- Obecně je obtížné získávat zahraniční projekty, ale zde v SOA se to daří jen zřídka i když potenciál pro další výzkumné aktivity do budoucna existuje. Proto je třeba posílit projektovou podporu zejména pro přípravu zahraničních projektů, která vyžaduje delší a náročnější přípravu.

#### Klastr 4.5 – Formativní hodnocení VaVal a rozvojová iniciativa s aplikačním potenciálem

Kritérium	Název kritéria	Hodnocení
4.13	Interní a externí systém hodnocení výzkumných jednotek (skupin, týmů)	6
4.14	Podmínky vzniku nových týmů a zavádění nových výzkumných témat	4
4.15	Externí poradní orgány pro VaVal, nezávislá zpětná vazba pro VaVal	6

#### Hodnocení klastru 4.5 evaluačním panelem

V rámci SOA Praha fungují poradní orgány ředitele a ostatní pracovní skupiny. Mezi poradní orgány ředitele patří pracovní skupiny pro předarchivní, archivní a postarchivní péči, skupina pro kontrolní činnost, pro ekonomiku a provoz, dále digitalizační komise, komise pro nákup archiválií a starých tisků aj. V oblasti vědy a výzkumu pracuje zejména skupina pro vědu a výzkum a vědecká rada.

Externím poradním orgánem SOA Praha v oblasti vědy a výzkumu je vědecká rada. Dle svého statutu vědecká rada projednává zejména strategii, koncepci a hodnocení výzkumné a vědecké činnosti archivu a probíhající i plánované vědecké aktivity a projekty. Je složena ze zástupců archivů, vědeckých ústavů a vysokých škol.

Konkrétní návrhy vědeckých projektů, jejich monitoring, plnění a vyhodnocení výsledků posuzuje pracovní skupina pro vědu a výzkum. Zasedání skupiny jsou svolávána operativně v závislosti na řešení konkrétního problému, většinou jednou měsíčně. Interní ani externí systém hodnocení výzkumných jednotek (skupin, týmů) není zaveden.

Návrhy projektů a vznik nových týmů s vědecko-výzkumnou tematikou může podat prostřednictvím svého vedoucího každý pracovník archivu. Návrh je projednán v pracovní

skupině pro vědu a výzkum a s doporučením přednesen řediteli. Pracovní skupina společně s oddělením metodiky (metodik postarchivní péče) monitoruje a administrativně pomáhá nově vznikajícím týmům (projednává např. požadavky na čerpání institucionální podpory, vznikající vědecké publikační výstupy atd.). Pracovní skupina se rovněž podílí na projednávání a nastolování nových témat a směřování ve vědě a výzkumu. Projektové týmy vznikají ad hoc v rámci plnění konkrétních, úzce vymezených výzkumných úkolů. Jejich složení a činnost odpovídá pravidlům příslušného dotačního programu.

#### Doporučení evaluačního panelu ke klastru 4.5

- Zavést systém hodnocení výzkumných jednotek (skupin, týmů), který bude odpovídat standardům VVI

#### Klastr 4.6 – Národní a mezinárodní spolupráce

Kritérium	Název kritéria	Hodnocení
4.16	Spolupráce ve VaVal na národní úrovni	8
4.17	Spolupráce ve VaVal na mezinárodní úrovni	5
4.18	Mobilita výzkumných pracovníků	3
4.19	Využití kapacit prostředí	6
4.20	Poskytované služby	8

#### Hodnocení klastru 4.6 evaluačním panelem

SOA Praha na národní úrovni spolupracuje jak s výzkumným sektorem, tak zástupci hospodářských subjektů i širší veřejností. Jedná se o výzkumné projekty, pořádání odborných konferencí, workshopů a seminářů, přípravu odborných monografií a certifikovaných metodik, vydávání odborných časopisů, účast na vzdělávání, pořádání výstav a dalších doprovodných akcí. Jako typické partnerské subjekty lze uvést vysoké školy, veřejné výzkumné instituce, archivy, muzea a další instituce zaměřené na správu a výzkum kulturního a archivního dědictví. S ohledem na minimální počet řešených projektů, plní SOA v dalších aktivitách spíše roli výzkumné infrastruktury.

Mezinárodní spolupráce probíhala v několika formách. Lze zmínit aktivity spojené s účastí na vědeckých konferencích, workshopech a seminářích s mezinárodní účastí nebo činnosti vyplývající z projektového výzkumu v podobě vědeckých výstupů publikovaných v zahraničí. Ke klíčovým partnerům v tomto ohledu patřily veřejné výzkumné instituce, archivy, knihovny, muzea a další instituce zaměřené na správu a výzkum kulturního a archivního dědictví. Tato činnost probíhá spíše na individuální bázi, instituce nebyla příjemcem finančních prostředků v rámci mezinárodního výzkumného projektu.

Ve sledovaném období, i přes omezující opatření související s nemocí Covid-19, uskutečnili vědečtí pracovníci archivu 40 zahraničních služebních cest. Vybraní výzkumní pracovníci přednášeli odborné příspěvky na zahraničních konferencích a workshopech, především ve Francii, Rakousku, Německu, Slovensku, Dánském království nebo Itálii.

Cílem mobilit byl transfer informací a zkušeností, ale i snaha o navazování dlouhodobějšího strategického partnerství se zahraničními archivy, univerzitami i dalšími vědecko-výzkumnými

a státními institucemi. I proto byly organizovány tuzemské konference a panelové diskuse s mezinárodní účastí. Mobilita je limitována charakterem a systémem činnosti organizace.

SOA Praha poskytuje služby domácí i zahraniční badatelské veřejnosti i subjektům z výzkumného sektoru a státním institucím. Podílí se na výběru, zpracování a zprostředkování archiválií. Vykonává funkci na úseku preventivní péče o archiválie, konzervace a restaurování. Spolupracuje s výzkumnými institucemi na zpřístupňování nových forem nosičů informací, včetně archiválií v digitální podobě

Poskytovanými službami SOA v Praze přispívá ke kvalitní správě dokumentů, nezbytného předpokladu pro vytvoření pramenné základny pro studium minulosti a specifickým způsobem se podílí na zkvalitnění vědecko-výzkumného prostředí a jeho odborných výstupů.

#### Doporučení evaluačního panelu ke klastru 4.6

- Pokračovat v dosavadní praxi, podle možností spolupracovat s dalšími institucemi.
- Vhodné by bylo zapojovat do těchto aktivit co nejvíce zaměstnanců.
- Pokračovat v dosavadní praxi, usilovat o navazování dlouhodobější systematické spolupráce

#### Klaster 4.7 – Dobrá praxe ve VaVal

Kritérium	Název kritéria	Hodnocení
4.21	Vnitřní pravidla a opatření pro udržování dobré praxe ve VaVal	4
4.22	Strategie otevřeného přístupu k informacím z VaVal (Open Access)	7
4.23	Strategie správy výzkumných dat (Data Management)	6

#### Hodnocení klastru 4.7 evaluačním panelem

V SOA Praha jsou všichni zaměstnanci povinni řídit se Etickým kodexem zaměstnance Státního oblastního archivu v Praze (Pokyn ředitele č. 5/2015 – Dodatek č. 1 k pokynu 4/2009 Pracovní řád). Dokument upravuje především etické zásady pro zaměstnance při plnění úkolů veřejné správy a zohledňuje všechny aspekty s tím související.

Přestože SOA Praha dosud nemá vypracován zvláštní interní předpis upravující etické chování zaměstnanců v souvislosti s jejich vědeckovýzkumnou činností, hlásí se k zásadám vycházejícím z platných národních i mezinárodních dokumentů

Na etiku práce výzkumných pracovníků dohlíží pracovní skupina pro vědu a výzkum. Tato skupina mimo jiné objektivně posuzuje výsledky výzkumu pro účely jejich veřejného vykazování a dohlíží na spravedlivé rozdělování finanční podpory.

Výzkumná data jsou v SOA Praha shromažďována v rámci jednotlivých výzkumných projektů, záměrů a realizací pomocí standardních nástrojů užívaných ve výzkumu v okruhu archivnictví, archivní vědy, historických věd, správy dokumentů, výzkumu veřejné správy a dalších obdobných oblastí.

Zpřístupňování a sdílení výzkumných dat je realizováno ve více rovinách. Zaprvé jde o interní zpřístupňování a sdílení v rámci SOA Praha (mj. využití cloudového úložiště a sdílených disků). Typicky jde o databáze, rejstříky, indexy a další soupisy vytvářené jednak primárně v rámci výzkumu, jednak při zpracovávání archiválií. V některých případech zejména s ohledem na legislativou požadovanou ochranu osobních a citlivých osobních údajů nelze tyto datové výstupy zpřístupnit veřejnosti. Data jsou využívána jak pro další výzkum, tak pro agendu vyhledávání informací a rešerší pro úřední i soukromé potřeby badatelů a dalších uživatelů archivu.

Ochrana duševního vlastnictví se děje standardními nástroji užívanými v českém právním řádu. Zejména jde o ochranu autorských práv autorů publikujících v odborných periodických vydávaných v SOA Praha. Zajištěna je formou uzavírání smlouvy o dílo a licenční.

Ochrana osobních údajů, ochrana osobnostních práv a soukromí osob dotčených zejména v archivních pramenech uložených v SOA Praha včetně ošetření rizik se děje v souladu s legislativními požadavky. Využívány jsou zejména nástroje anonymizace, respektive pseudonymizace údajů a další formy omezení přístupu k archiváliím s osobními a citlivými osobními údaji.

Odpovědnost za nakládání s údaji se řídí interními předpisy SOA Praha společně s požadavky na využívání elektronického systému spisové služby (systém ELISA), systému pro zpracování archiválií (systém ELZA), využívání sdíleného pracovního prostředí (sdílené disky).

#### Doporučení evaluačního panelu ke klastru 4.7

- Pokračovat v doavadní praxi s ohledem na zapojení do připravovaných centralizovaných archivních struktur

## Hodnocení modulu 4

V organizaci a řízení VaVal se v SOA Praha uplatňují obdobné mechanismy jako v dalších odborných a provozních činnostech. Na rozhodování se podílí ředitel archivu, pracovní skupina pro vědu a výzkum a vědecká rada. Pracovní skupina pro vědu a výzkum je poradním orgánem ředitele a zabývá se převážně operativním řízením VVI, vědecká rada archivu je koncipována jako poradní orgán ředitele v oblasti vědy a výzkumu, projednává zejména strategii, koncepci a hodnocení výzkumné a vědecké činnosti archivu. Výše uvedené subjekty jsou zapojeny také do vyhodnocování výzkumného programu.

Projektové týmy vznikají ad hoc v rámci plnění konkrétních, úzce vymezených výzkumných úkolů. Jejich složení a činnost odpovídá pravidlům příslušného dotačního programu.

Využívání institucionální podpory pro realizaci vědeckých a výzkumných aktivit spadá do gesce ředitele archivu a pracovní skupiny pro vědu a výzkum. Ta posuzuje předložené návrhy na čerpání z pohledu plnění nastaveného rozvojového rámce organizace v oblasti vědy a výzkumu. Ředitel zároveň dbá, aby institucionální podpora dlouhodobě rozvíjela výzkumnou infrastrukturu instituce. Nicméně, s ohledem na zaměření instituce a nastavený výzkumný program není pořizování nákladných přístrojů, zařízení a jejich obnova časté.

Řízení rizik plnění výzkumného programu je součástí globálního systému řízení rizik organizace. Proces identifikace, řízení, analýza a hodnocení rizik v SOA Praha je realizován prostřednictvím interního auditu.

Vzhledem k velikosti pracoviště je organizace a řízení účelné, podobá se postupům ve srovnatelných institucích. SOA se neodkazuje na žádný předpis (obecně osvědčené či certifikované postupy, vnitřní předpis), organizace vychází ze stanovené služební struktury.

V SOA Praha se ve sledovaném období 2017–2022 podílelo na vědě a výzkumu celkem 69 výzkumných pracovníků, nicméně v průměru se jedná pouze o 7-9 FTE. Tento stav ukazuje výrazný handicap výzkumné organizace a má negativní vliv na udržitelnost vědeckovýzkumných aktivit, realizaci výzkumných činností i schopnost získávání účelových finančních prostředků.

Z hlediska věkové struktury jsou nejpočetněji (zároveň proporcionálně) zastoupeny pracovníci ve věku 35–44 a 45–54 let. Procento zastoupených žen v celkovém počtu výzkumných pracovníků do roku 2021 narůstalo z původních 35 % (rok 2017) na 41 % (rok 2020).

Systém kariérního růstu výzkumných pracovníků se v SOA v Praze řídí podle ZSS a z něj vycházejících interních předpisů, zejména Služebního řádu (pokyn ředitele č. 8/2022) Možnosti sladění rodinného a osobního života státních zaměstnanců s výkonem státní služby jsou ošetřeny služebními předpisy ředitele SOA.

Většina plánovaných i neplánovaných zahraničních cest výzkumných pracovníků SOA v Praha má spíše krátkodobý několikadenní charakter. Aktivit v oblasti mezinárodní spolupráce je ve je relativně málo a jsou spíše nahodilé.

Komunitní aktivity zaměstnanců primárně vycházejí z plnění výzkumných projektů. V oblasti Bezpečnostního výzkumu se zaměstnanci SOA v rámci projektu BV zúčastnili workshopů, na

nichž sdíleli s odborníky poznatky ke studované problematice osobních údajů v archiváliích. SOA Praha pořádá každoročně nejméně jednu odbornou konferenci na určité historiografické téma. Popularizační činnost doplňuje vydávání vědecko-popularizačních článků či publikací nebo pořádání různých akcí typu výstav či přednášek pro veřejnost.

Do roku 2018, kdy se SOA stal vědeckovýzkumnou institucí, veškerou výzkumnou činnost financoval výhradně z vlastních prostředků plynoucích z běžného rozpočtu. V uplynulém období se archiv podílel na dvou výzkumných projektech financovaných z jiných zdrojů. V roce 2019 začal být výzkum spolufinancován Institucionální podporou, která byla v roce 2019 vyčerpána ve výši 266 480 Kč z celkových nákladů na vědu a výzkum 794 247 Kč.

Posouzení podpory získávání zahraničních výzkumných projektů je silně ovlivněno handicapem v oblasti lidských zdrojů (viz výše). Výzkumná organizace tak mohla v0160hodnoceném období získat podporu zahraničních výzkumných projektů pouze díky spolupráci s jinou institucí.

SOA Praha poskytuje služby domácím i zahraničním badatelské veřejnosti i subjektům z výzkumného sektoru a státním institucím. Poskytovanými službami SOA v Praze přispívá ke kvalitní správě dokumentů, nezbytného předpokladu pro vytvoření pramenné základny pro studium minulosti a specifickým způsobem se podílí na zkvalitnění vědecko-výzkumného prostředí a jeho odborných výstupů.

V SOA Praha jsou všichni zaměstnanci povinni řídit se Etickým kodexem zaměstnance Státního oblastního archivu v Praze (Pokyn ředitele č. 5/2015 – Dodatek č. 1 k pokynu 4/2009 Pracovní řád). Přestože SOA Praha dosud nemá vypracován zvláštní interní předpis upravující etické chování zaměstnanců v souvislosti s jejich vědeckovýzkumnou činností, hlásí se k zásadám vycházejícím z platných národních i mezinárodních dokumentů

Výzkumná data jsou v SOA Praha shromažďována v rámci jednotlivých výzkumných projektů, záměrů a realizací pomocí standardních nástrojů užívaných ve výzkumu v okruhu archivnictví, archivní vědy, historických věd, správy dokumentů, výzkumu veřejné správy a dalších obdobných oblastí.

Zpřístupňování a sdílení výzkumných dat je realizováno ve více rovinách. Data jsou využívána jak pro další výzkum, tak pro agendu vyhledávání informací a rešerší pro úřední i soukromé potřeby badatelů a dalších uživatelů archivu.

Ochrana duševního vlastnictví a ochrana osobních údajů se děje standardními nástroji užívanými v českém právním řádu.

#### Silné stránky modulu 4

- aktivita, spolupráce s dalšími výzkumnými institucemi
- nastavené vnitřní mechanismy pro VaV, národní a regionální spolupráci, znalost prostředí, témat výzkumu, trendů
- výzkumná organizace má nastavené vnitřní mechanismy pro řízení výzkumné činnosti, pro rozvoj národní a regionální spolupráce
- výzkumná organizace disponuje dobrou znalostí znalost prostředí, trendů a témat výzkumu



#### Slabé stránky modulu 4

- posouzení struktury lidských zdrojů při zohlednění ustanovení právních předpisů a interních aktů řízení ukazuje výrazný handicap výzkumné organizace, a tím tedy výraznou slabou stránku a příležitostí pro rozvoj výzkumné organizace, která především plní funkci správního úřadu v oblasti výběru, zpracování, uchování a zpřístupňování archiválií jako součásti národního kulturního dědictví v možnostech vytváření lidských zdrojů v oblasti výzkumu, vývoji a inovacích. Při zohlednění skutečné účasti zaměstnanců, kteří se na výzkumné činnosti podílí, se v reálu v rámci svých úvazků skutečně vědě věnuje 8,6 zaměstnanců. U zohlednění této účasti na vědě v rámci celkového úvazku u výzkumné organizace je nutné ještě zvážit, že podíl vědecké činnosti na celkovém úvazu těchto zaměstnanců na vědě lze bez přehánění označit za „marginální“. Tento stav má vliv na udržitelnost vědeckovýzkumných aktivit, realizaci výzkumných činností i schopnost získávání účelových finančních prostředků
- stav v oblasti lidských zdrojů má vliv na schopnost získávání účelových finančních prostředků; výzkumná organizace tak mohla v hodnoceném období získat podporu zahraničních výzkumných projektů díky spolupráci s jinou institucí
- teprve postupně se rozvíjející zahraniční kontakty, málo absolventů doktorského studia mezi zaměstnanci
- možná velmi nízké financování, omezenost témat mezinárodní spolupráce, ale dána prostě zaměřením instituce
- velmi nízká míra financování a omezenost témat spíše na národní a regionální témata, s absencí mezinárodních témat a s tematickým zaměřením spojená mezinárodní spolupráce.
- zahraniční kontakty se teprve postupně rozvíjejí.

## Modul 5 – Strategie a koncepce

## Klastr 5.1 – Mise a vize ve VaVal

Kritérium	Název kritéria	Hodnocení
5.1	Mise a vize hodnocené instituce ve VaVal	8

## Hodnocení klastru 5.1 evaluačním panelem

Mise SOA se zakládá na ustanovení zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě (§ 49, odst. 2, písm. d). Archiv je základní institucí zajišťující péči o archiválie jako dokumenty trvalé informační, kulturní a historické hodnoty pro celé území středních Čech i pro veřejnoprávní a soukromoprávní původce z území hlavního města Prahy.

Významnou součástí odborné aktivity SOA Praha je výzkum, který se opírá jednak o spravované dokumenty a archiválie, ale také o detailní znalost prostředí, ve kterém vznikají a o němž vypovídají jako historické prameny. Zároveň se zaměřuje na metodiku jejich výběru, zpracování, zpřístupňování a ochrany.

SOA zároveň vybírá, uchovává, zpracovává a zpřístupňuje archiválie jako primární historické prameny, čímž ovlivňuje možnost výběru a studia konkrétních badatelských témat.

Vizí SOA je být kompetentním správním úřadem a uznávanou paměťovou institucí s výzkumným potenciálem, která efektivně plní svoji působnost a nabízí široké spektrum služeb veřejné správě i široké veřejnosti.

SOA Praha má vzhledem k zaměření výzkumu na oblast archivnictví a šířeji na uchovávání dokumentů a jejich správu spolu s NA v ČR jedinečné postavení. Mise SOA, vzhledem k tomu, že je vymezena zákonným předpise je zcela jasně deklarována a naplňována, zejména v oblastech mimo výzkumnou činnost. V oblasti výzkumné činnosti lze konstatovat snahu o její naplňování s tím, že existuje potenciál pro její další rozvoj. Deklarovaná vize je v souladu se stanovenou misí, nicméně je popsána obecně. Výzkumní pracovníci s vizí souzní, což je předpokladem úspěchu.

## Doporučení evaluačního panelu ke klastru 5.1

- Rozvíjet dosavadní směry výzkumu.
- Konkrétněji a ambiciózněji formulovat vizi SOA ve VVI.
- 

## Klastr 5.2 – Cíle a strategie výzkumného programu

Kritérium	Název kritéria	Hodnocení
5.2	Relevance výzkumného programu vzhledem k potřebám společnosti	8
5.3	Relevance předpokládaných výsledků vzhledem k potřebám uživatele	8

## Hodnocení klastru 5.2 evaluačním panelem

Strategie a cíle výzkumné činnosti SOA Praha byly zaměřeny jak na přímou podporu veřejné služby, zaměřenou na výběr, zpracování, uchování a zpřístupňování archiválií vysokého informačního a kulturního významu tak na rozvoj další konkrétní potřeby odborné i nejširší společnosti, které SOA při své činnosti identifikuje. Zjišťování potřeb společnosti vycházelo jak ze strategických dokumentů pro výzkum v ČR, tak z vlastního monitoringu. Jako významné kritérium realizovatelnosti výzkumných záměrů byla zvolena jejich přímá návaznost na archiválie uložené v SOA Praha, dále dostatečné technické vybavení a personální kapacity stejně jako odpovídající vzdělání a odborné zaměření pracovníků archivu. Nejvýznamnější potřeby a na ně navazující cíle lze shrnout do následujících věcných skupin.

- sílící důraz ze strany občanské společnosti i právního prostředí na ochranu osobních a citlivých osobních údajů fyzických osob,
- rostoucí zájem veřejnosti na přístupnost archiválií a informací a efektivnost uživatelského přístupu k nim,
- trvající společenská poptávka po poznání vlastní minulosti,
- rostoucí zájem o výzkum dějin 20. století.

Archivnictví představuje v působnosti MV svébytnou oblast, která je koncipována jako součást veřejné správy a zároveň jako služba odborné i nejširší veřejnosti. Výzkum SOA Praha se ve vztahu k potřebám MV zaměřil na projekt v Programu bezpečnostního výzkumu (viz odkaz), který přinesl jako výsledky kromě mezinárodně reflektovaných odborných publikací také dvě metodiky, schválené příslušným orgánem MV. Podobně je archiv součástí metodické činnosti MV směřované k archivnictví jako celku.

Z hlediska výše popsané strategie identifikace potřeb i vazby na misi organizace lze konstatovat relevanci výzkumného programu SOA. Lze konstatovat také relevanci z hlediska potřeb hlavního uživatele výsledků.

#### Doporučení evaluačního panelu ke klastru 5.2

- Pokračovat v dosavadní praxi.

#### Klastr 5.3 – Národní a mezinárodní kontext VaVal

Kritérium	Název kritéria	Hodnocení
5.4	Vazba na plnění vyšších národních a nadnárodních strategických cílů a opatření v oblasti VaVal	8
5.5	Strategie a nástroje strategického řízení pro zvyšování mezinárodní nebo oborové konkurenceschopnosti výzkumné činnosti organizace a její kvality	3

#### Hodnocení klastru 5.3 evaluačním panelem

Výzkum v SOA vykazuje v obecné rovině vazby na klíčové strategické dokumenty v oblasti VVI (Národní politika výzkumu, vývoje a inovací 2021+, Národní priority výzkumu, experimentálního vývoje a inovací a Národní RIS 3 strategie), na strategické dokumenty v oblasti bezpečnosti (Bezpečnostní strategie ČR) a archivnictví (Koncepti rozvoje archivnictví v České republice na období 2018–2025). V okruhu výzkumu ochrany dat, osobních a citlivých

osobních údajů sleduje podstatným způsobem Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a, zejména v oblasti krizového řízení a bezpečnostní politiky.

Výše uvedené vazby lze v činnosti SOA identifikovat.

SOA deklaruje systematickou podporu výzkumné aktivity u významné části svých pracovníků. Využívá k tomu prostředky základního rozpočtu a finance poskytované MV jako institucionální podporu výzkumu. SOA obsahově akcentuje svůj výzkum na několik hlavních priorit, jimiž se profiluje i vůči ostatním archivům v ČR. Ředitel archivu ve spolupráci s poradní skupinou pro výzkum a vědeckou radou průběžně aktualizují a modelují obsahové priority výzkumu a směřují ve výsledných intencích výzkum realizovaný v jednotlivých útvech archivu. SOA podporuje mezinárodní aktivity svých zaměstnanců, finanční zajištění zahraničních výzkumných cest, s akcentem na pramenný výzkum v zahraničních archivech, výzkum odborné literatury v zahraničních knihovnách a v neposlední řadě pasivní a aktivní účasti na vědeckých konferencích a dalších odborných fórech. Akcentuje přitom participaci na odborných akcích v okruhu archivní vědy a praxe.

S ohledem na stávající stav v oblasti uznání výzkumnou komunitou, kdy účast výzkumných pracovníků výzkumné organizace v edičních radách mezinárodních časopisů a ve volených odborných společnostech je pod požadovanými vykazovanými hodnotami lze konstatovat, že uvedená strategie a nástroje řízení pro zvyšování mezinárodní nebo oborové konkurenceschopnosti výzkumné činnosti organizace a její kvality je nedostačující. O této skutečnosti svědčí též malý počet realizovaných národních projektů a absence projektů mezinárodních.

#### Doporučení evaluačního panelu ke klastru 5.3

- Věnovat zvýšenou pozornost rozpracování strategie a nástroje strategického řízení pro zvyšování mezinárodní nebo oborové konkurenceschopnosti výzkumné činnosti organizace.

#### Klastr 5.4 – Nástroje pro naplňování výzkumné strategie

Kritérium	Název kritéria	Hodnocení
5.6	Institucionální nástroje pro naplňování výzkumné strategie	7
5.7	Strategie řízení společenského přínosu výzkumné činnosti	7
5.8	Strategie internacionalizace výzkumu a vývoje	2
5.9	Strategie vnitřního rozvoje kapacit VO	2

#### Hodnocení klastru 5.4 evaluačním panelem

Zavádění koncepce SOA jako výzkumné organizace je jedním ze čtyř strategických cílů organizace. Strategický cíl č. 4 řeší podobu externí vědecké rady archivu, a to včetně statutu, nastavení vydavatelské činnosti archivu, specializace knihoven, problematiky spolupráce s dalšími partnery v oblasti výzkumu a další. Konkrétní strategické nástroje jsou zakotveny v RPVO. Na plnění RPVO dohlíží Vědecká rada archivu coby poradní a konzultační orgán ředitele archivu v oblasti vědy a výzkumu. Konkrétní problematiku (výběr, financování, průběh

a prezentaci projektů) pravidelně konzultuje pro tyto účely zřízená pracovní skupina pro vědu a výzkum. Naplňování výzkumné strategie dozoruje Vědecká rada archivu, na systémové fungování dohlíží metodik postarchivní péče archivu.

Archiv podporuje společenský přínos vlastního aplikovaného výzkumu přenášením jeho výsledků do jednotlivých oblastí své činnosti (oblast kontrol výkonu spisové služby, metodické podpory původců, výběru a zpracování archiválií, péči o jejich fyzický stav). Spolu s pracovní skupinou pro vědu a výzkum je činnost archivu reflektována i pracovní skupinou pro postarchivní péči

Strategie internacionalizace vědy a výzkumu je součástí koncepce rozvoje organizace, který specifikuje RPVO. Zahraniční styky jsou udržovány v rámci členství některých pracovníků v mezinárodních organizacích a sítích.

SOA Praha je služebním úřadem dle zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, jeho struktura je dána Organizačním řádem Archivu, z čehož vychází některá omezení v kontextu parametrů aktuálně vyhlašovaných veřejných soutěží ve výzkumu a vývoji stanovujících podmínky čerpání mzdových prostředků. To spolu s neovlivnitelnými rozpočtovými kapacitami významně omezuje prostor pracovníků pro zapojení se do VaV. Záměrem je proto získat další účelové prostředky určené na rozvoj výzkumných aktivit tak, aby byl zajištěn rozvoj této složky ve spektru dalších činností archivu.

U hodnocení strategie vnitřního rozvoje kapacit výzkumné organizace s přihlédnutím na stav lidských zdrojů se strategie v oblasti rozvoje lidských zdrojů jeví jako nedostatečná.

#### Doporučení evaluačního panelu ke klastru 5.4

- Věnovat zvýšenou pozornost rozpracování strategie internacionalizace a vnitřního rozvoje kapacit pro zvyšování mezinárodní nebo oborové konkurenceschopnosti výzkumné činnosti organizace.

## Hodnocení modulu 5

SOA Praha má vzhledem k zaměření výzkumu na oblast archivnictví a šířeji na uchovávání dokumentů a jejich správu spolu s NA v ČR jedinečné postavení. Mise SOA, vzhledem k tomu, že je vymezena zákonným předpise je zcela jasně deklarována a naplňována, zejména v oblastech mimo výzkumnou činnost. V oblasti výzkumné činnosti lze konstatovat snahu o její naplňování s tím, že existuje potenciál pro její další rozvoj. Deklarovaná vize je v souladu se stanovenou misí, nicméně je popsána obecně. Výzkumní pracovníci s vizí souzní, což je předpokladem úspěchu.

Z hlediska popsané strategie identifikace potřeb i vazby na misi organizace lze konstatovat relevanci výzkumného programu SOA. Lze konstatovat také relevanci z hlediska potřeb hlavního uživatele výsledků.

Výzkum v SOA vykazuje v obecné rovině vazby na klíčové strategické dokumenty v oblasti VVI, bezpečnosti i archivnictví.

Konkrétní strategické nástroje jsou zakotveny v RPVO.

S ohledem na stávající stav v oblasti uznání výzkumnou komunitou, kdy účast výzkumných pracovníků výzkumné organizace v edičních radách mezinárodních časopisů a ve volených odborných společnostech je pod požadovanými vykazovanými hodnotami lze konstatovat, že uvedená strategie a nástroje řízení pro zvyšování mezinárodní nebo oborové konkurenceschopnosti výzkumné činnosti organizace a její kvality je nedostačující. O této skutečnosti svědčí též malý počet realizovaných národních projektů a absence projektů mezinárodních.

Archiv podporuje společenský přínos vlastního aplikovaného výzkumu přenášením jeho výsledků do jednotlivých oblastí své činnosti (oblast kontrol výkonu spisové služby, metodické podpory původců, výběru a zpracování archiválií, péči o jejich fyzický stav).

SOA Praha je služebním úřadem dle zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, jeho struktura je dána Organizačním řádem Archivu, z čehož vychází některá omezení v kontextu parametrů aktuálně vyhlašovaných veřejných soutěží ve výzkumu a vývoji stanovujících podmínky čerpání mzdových prostředků. To spolu s neovlivnitelnými rozpočtovými kapacitami významně omezuje prostor pracovníků pro zapojení se do VaV. Záměrem je proto získat další účelové prostředky určené na rozvoj výzkumných aktivit tak, aby byl zajištěn rozvoj této složky ve spektru dalších činností archivu.

U hodnocení strategie vnitřního rozvoje kapacit výzkumné organizace s přihlédnutím na stav lidských zdrojů se strategie v oblasti rozvoje lidských zdrojů jeví jako nedostatečná.

## Silné stránky modulu 5

- aktivita, vytvořené struktury, obdobné srovnatelným výzkumným organizacím, výrazná vazba mezi výzkumem a aplikací, jedinečnost výzkumu v oblasti archivnictví a správy dokumentů.
- jedinečné a nezastupitelné postavení ve výzkumné oblasti archivnictví a správy dokumentů, vynikající výsledky v oblasti restaurování a konzervace archiválií.

- výzkumní pracovníci jsou odpovídajícím způsobem vedení a informování o způsobech naplňování a směřování výzkumu a vývoje výzkumné organizace.

#### Slabé stránky modulu 5

- absence strategie rozvoje výzkumné organizace v oblasti lidských zdrojů
- zatím nekladen důraz na nadnárodní, mezinárodní aktivity
- rozpočtová omezení, služební řád, komplikující začlenění zaměstnanců do výzkumné činnosti, řada úkolů SOA nesouvisejících s výzkumem a vyžadujících značnou kapacitu pracovní činnosti
- nižší finanční prostředky na VaV pracovníky